



Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 333 34 06

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 65, februari 1997

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

17e Algemene Ledenvergadering

Het bestuur nodigt u uit tot het bijwonen van de 17e Algemene Ledenvergadering, tevens Jaarvergadering, van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek.

De bijeenkomst zal op zaterdag 26 april a.s. worden gehouden in de Concertzaal, Rozensteeg 3, t.o. de Oude Kerk in het Benedendorp in Oosterbeek (tel.: 026 - 3332046), aanvang 14.00 uur.

De agenda treft u bijgaand aan.

Van 11.00 tot 13.00 uur is er voor leden de gelegenheid om in een van de kleine zalen van de Concertzaal een overzicht te geven van materiaal over de Slag om Arnhem uit hun persoonlijke collecties. Tevens kunnen dan gegevens worden uitgewisseld. Wie tafelruimte wil reserveren om daarop materiaal te exposeren, moet contact opnemen met Eugène Wijnhoud, telefoon 026 - 3610208.

Na afloop van de ledenvergadering wordt een film over de Slag om Arnhem vertoond.



Bij een rondleiding door het nieuwe magazijn van het Airborne Museum 'Hartenstein' tijdens de themadag op 15 december jl., toont Wybo Boersma belangstellende leden uniformstukken uit de collectie.
(foto Berry de Reus)

Jaarverslag 1996

Bestuur

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in april 1996 trad de heer A.A. Hofman af. Benoemd werd de heer E.Th.A. Wijnhoud uit Arnhem. Elf maal werd vergaderd. Delegaties van het bestuur voerden gesprekken met een aantal leden over beleidszaken.

Ledenbestand

Het jaar werd begonnen met 1258 leden. Gedurende 1996 werden 88 Nederlanders en Britten wegens het niet betalen van hun contributie afgevoerd als lid. Helaas ontvielen ons door overlijden 17 personen: de dames S. Pronk, E. van Niekerk, A. van Maanen-Mellema en de heren A. van Veelen, G.J. Perry, J.G. Christerus, R.C. Kift, J.F. Das, C.A. Komen, J.G. Schut, G. v.d. Top, W. Bell, C. Taylor, Ch. Rushton, J.J. Davidson, E. van den Dam en E. Small. Doordat zich 103 nieuwe leden aanmeldden, sloten we het jaar af met een vriendenaantal van 1256.

Nieuwsbrieven

Dankzij de inspanningen van de redactie en de hulp van een aantal leden, die onder meer altijd zorgen voor het verzendklaar maken, was het mogelijk om vier nieuwsbrieven met ministories te laten verschijnen.

Werkgroepen

Een aantal leden bood zich aan om zitting te nemen in de werkgroepen 'Evenementen' en 'Publikaties'. Zij zullen in het begin van 1997 worden geïnstalleerd. Teleurstellend was het feit dat de werkgroep 'Fondsenwerving' door het uitblijven van aanmeldingen niet tot stand kon komen.

Scholenproject

Het Scholenproject, waarmee aan de jeugd voorlichting wordt gegeven over de Slag om Arnhem, is nog steeds een succes. Het is opgezet door de vereniging in samenwerking met het Airborne Museum en de Stichting Airborne Herdenkingen, en er is grote belangstelling voor uit binnen- en buitenland.

Schenken aan het museum

De Vereniging Vrienden schonk in totaal voor bijna

40.000 gulden aan het Airborne Museum 'Hartenstein'. Dit betrof de volgende zaken:

1. Een zuurstofmasker en een hoofdtelefoon voor een RAF-vlieger.
2. Uitrustingsstukken, oorlogsmateriaal en documenten, die werden aangekocht van de heren McAnelly en Kloosterboer.
3. De bouw en de inrichting van de nieuwe opslagruimte in de kelder.
4. Het achtergrond-schilderij voor het diorama van de Verbindingsdienst.

Excursie/Themadag

De excursie naar Engeland in april was een groot succes. De hoeveelheid inschrijvingen overtrof verre het aantal beschikbare plaatsen, en derhalve zal de trip herhaald worden in 1997.

De themadag in december met 's morgens een ontvangst in het Airborne Museum en 's middags een lezing met dia's en een film over het maken van de film 'A Bridge Too Far' werd door meer dan 100 leden bezocht.

Nieuwe artikelen voor de verkoop

Mede in verband met de 50e Airborne Wandeltocht werd een aantal nieuwe artikelen in de verkoop gebracht, waaronder een Pegasus sticker, een Pegasus borduurset en enkele miniatuurwapens, zoals de Stengun, de Brengun, de Lee Enfield, de Lee Enfield Sniper en de Thompson. Deze bleken uitstekend te verkopen.

Verkoopstands

De vereniging was bij diverse evenementen aanwezig met verkoop- en propagandastands, zoals op de Open Dagen van de Koninklijke Luchtmacht op de vliegbasis Twente, de Verzetsdag, de Airborne Wandeltocht, de Pegasus Wandeltocht, de Themadag en de Algemene Ledenvergadering. De verkoopresultaten waren voor de vereniging: f 4146,50 en voor het museum: f 4807,25.

Al met al was 1996 een jaar waar met tevredenheid op teruggezien mag worden.
(M. de Langen)

Oproep van de penningmeester

Leden die hun contributie voor het jaar 1997 nog niet hebben betaald, wordt verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen. De kosten van een individueel lidmaatschap bedragen f 20,- en van een gezinslidmaatschap f 30,- per jaar. Het gironummer van de vereniging is 44036641.

Tweede excursie naar Engeland

De tweede vijf-daagse excursie naar Engeland vindt plaats van woensdag 2 tot en met zondag 6 april 1997. Dankzij de medewerking van The Parachute Regiment zijn wij in die periode opnieuw welkom in de kazerne en de onderofficiersmess van Browning Barracks in Aldershot, van waaruit we onze tochten zullen ondernemen.

Het programma is vrijwel gelijk aan dat van de eerste trip. Er is echter één wijziging. De eerste dag zullen we namelijk een bezoek brengen aan het legendarische vliegveld Duxford. Deze voormalige basis, waarvan de bebouwing voor een groot deel nog altijd hetzelfde is als tijdens de Tweede Wereldoorlog, is herschapen in een reusachtig museum.

In enorme hangars staan allerlei typen militaire vliegtuigen opgesteld en in een van de hallen kunt u getuige zijn van restauratiewerkzaamheden aan bepaalde toestellen. Zeer interessant is ook de originele 'Operations Room', van waaruit in deze sector de luchtslag om Engeland werd geleid. Behalve oude vliegtuigen heeft het Imperial War Museum hier een aparte hal, waarin al het grote en zware materiaal geëxposeerd wordt waarvoor in het Londense gebouw geen plaats is.

De tweede dag bezoeken we 's morgens het Airborne Forces Museum in Aldershot en 's middags het Museum of Army Flying in Middle Wallop, waar o.a. een aantal zweefvliegtuigen van The Glider Pilot Regiment te zien is. De zaterdag is gereserveerd voor een bezoek aan het Imperial War Museum in Londen, gevolgd door een middagje winkelen en sightseeing. We reizen per luxe touringcar en maken gebruik van de Shuttle door de Kanaaltunnel. Op de heenreis wordt een korte stop gemaakt in het Belgische stadje leper, dat zo'n belangrijke rol speelde tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Inmiddels hebben wij degenen die vorig jaar werden uitgeloot, de gelegenheid gegeven zich voor deze tweede excursie op te geven. De meesten hebben daarvan gebruik gemaakt. Er zijn echter nog enkele plaatsen beschikbaar. Deelnameformulieren kunnen telefonisch of schriftelijk worden aangevraagd bij C. van Roekel, Benedendorpsweg 119, 6862 WE, Oosterbeek, telefoon 026-3333261. De toewijzing geschiedt in volgorde van binnenkomst van de teruggestuurde formulieren. U kunt hierop tevens vermelden of u in aanmerking wilt komen voor een 'last minute' toewijzing, indien iemand uit zou vallen.

In verband met de sterke waardeestijging van het Britse pond is de excursieprijs nu vastgesteld op f 450,- per persoon. In deze prijs zijn inbegrepen: de bus- en shuttletochten, het ontbijt, de lunch en het diner in de Browning Barracks, de toegang tot de verschillende bezienswaardigheden, de reisverzekering en een uitgebreide excusiegids. Dit boekje, met allerlei details over de te bezoeken objecten en andere belangrijke informatie, wordt alle deelnemers vooraf toegestuurd.

Na 31 maart 1997 is annuleren niet meer mogelijk zonder dat de gemaakte onkosten ingehouden worden.
(C. van Roekel)

Wandeling

Op zaterdag 7 juni a.s. wordt een wandeling georganiseerd langs de westgrens van de voormalige 'perimeter', het hoefijzervormige gebied in Oosterbeek dat in september 1944 door de Britten en Polen tot het eind van de strijd werd verdedigd. Nadere bijzonderheden staan in de volgende Nieuwsbrief.

Tweede druk 'Who was Who'

In 1992 verscheen de eerste editie van 'Who was Who during the Battle of Arnhem', samengesteld door Chris van Roekel. Door de grote belangstelling voor deze 'Order of Battle of Airborne Officers who fought at Arnhem in 1944' was dit boekje spoedig uitverkocht. In december jl. verscheen de tweede, gewijzigde druk.

In deze nieuwe uitgave staan ook de Warrant Officers en de onderscheidingen die werden toegekend voor en naar aanleiding van 'Arnhem'. Daarnaast bevat de publikatie nieuwe illustraties, waaronder een overzicht van uitgereikte onderscheidingen in kleur. De nieuwe 'Who was Who' is verkrijgbaar in het Airborne Museum 'Hartenstein' en kost f 30,-.

Tentoonstelling 'Onverwachte Gasten'

Van 26 april tot en met 2 november 1997 zal in het Airborne Museum een tentoonstelling worden gehouden over de rol van de hotels en pensions in Oosterbeek en omgeving tijdens de Slag om Arnhem. Dit onderwerp is gekozen mede naar aanleiding van het 100-jarige bestaan van de VVV in de gemeente. Vanouds was sprake van een regio waar vakantiegangers voor korte of langere tijd verbleven, en er waren dan ook veel hotels en pensions. Tijdens de gevechtshandelingen in september 1944 hebben verschillende van deze gebouwen een rol gespeeld, zowel aan Britse als aan Duitse zijde. De expositie zal hiervan een beeld geven.

Omdat met name over de pensions niet zoveel bekend is en er ook weinig materiaal bewaard is gebleven, hopen de organisatoren dat gedurende de tentoonstelling nog het een en ander over dit onderwerp tevoorschijn zal komen. Dat kan dan alsnog worden ingepast.

(Wybo Boersma)

Bijzondere evenementen

Het Airborne Museum neemt deel aan het Landelijk Museumweekend op 12 en 13 april 1997. Dit jaar staat het in het teken van 'wandelen'. In de omgeving van de deelnemende musea wordt een route uitgezet, die bezoekers kunnen lopen.

'Hartenstein' geeft tijdens dat weekend een gulden korting op de entreeprijs. De bezoekers krijgen een gratis routekaart van de 'Perimeter Wandeling'. Deze is vier kilometer lang, begint bij het museum, en loopt langs verschillende markante punten uit de Slag om Arnhem, waaronder het kerkje in Oosterbeek-Laag. Zowel op zaterdag als op zondag gaat om 12.00, 14.00 en 16.00 uur een gids van het museum mee. Hij/zij geeft een nadere toelichting. Natuurlijk kan men de route op ieder ander willekeurig tijdstip ook zelf lopen.

'Hartenstein' zoekt medewerkers die als gids willen fungeren, en iemand die de beide dagen de organisatie op zich neemt.

De gehele maand april is overigens door de VVV's tot wandelmaand uitgeroepen. Op de drie zondagen buiten het museumweekend zal om 14.00 uur vanaf

Hartenstein de Perimeter Wandeling onder leiding van een gids gelopen kunnen worden. Hiervoor kan op die dagen de routekaart bij het Airborne Museum of de VVV gekocht worden voor f 2,75. Ook hiervoor worden nog gidsen gevraagd.

Opgave en inlichtingen bij Wybo Boersma, telefoon 026-3337710 (museum) of 0318-639633 (privé).

Oproep

De zuster van een bij Arnhem gesneuvelde Britse soldaat zoekt informatie over haar broer, Bombardier L.R. Cook. Deze artillerist was ingedeeld bij de 1st Airlanding Anti Tank Battery, Royal Artillery. Niet bekend is bij welke Troop hij hoorde. Hij sneuvelde op 20 september 1944, maar zijn graf is onbekend. Een foto van hem is hieronder geplaatst. Wie kan zijn zuster helpen aan informatie over Bombardier Cook? Reacties gaarne naar de redactie van de Nieuwsbrief. (Eugène Wijnhoud)



*Bombardier L.R. Cook van de 1st Airlanding Anti Tank Battery R.A., die op 20 september 1944 sneuvelde. Zijn graf is onbekend. Wie kan zijn familie helpen aan informatie over wat met hem is gebeurd?
(foto collectie Eugène Wijnhoud)*

'With Spanners Descending'

Onder de titel 'With Spanners Descending' verscheen kort geleden bij Bluecoat Press in Liverpool een boek over de geschiedenis van de 'Royal Electrical and Mechanical Engineers' (REME) in 1st Airborne Division, gedurende de periode 1942 - 1945.

In deze uitgave beschrijft de auteur, Joe Roberts, een militair onderdeel dat tot nog toe weinig bekendheid kreeg, maar dat van vitaal belang was voor de divisie. Als schrijver was Roberts in een unieke positie omdat hij in de functie van 'Orderly Room Clerk' vanaf het

begin deel uitmaakte van de 1st Airborne Divisional Workshop (REME), tot aan het moment dat deze eenheid werd opgeheven. Hierdoor had hij vrijwel onbeperkt toegang tot allerlei documenten, zoals operatieorders, militaire plannen en lijsten met promoties en overplaatsingen. Zijn administratieve talent komt duidelijk naar voren in de uitstekende historische en chronologische opzet van zijn boek.

De persoonlijke verhalen van de verschillende REME-veteranen, speciaal die van Bill Nickle, Ted Sullivan en Terry Criddle, zijn buitengewoon interessant. Het enige zwakke punt van het boek ligt m.i. in het feit dat wat weinig wordt ingegaan op technische details. Als aan dit aspect iets meer aandacht was besteed, dan zou de essentiële rol van de REME in het Britse leger nog duidelijker zijn geworden. Als excuus kan echter worden aangevoerd dat het hier gaat om een historisch overzicht en niet om een technische verhandeling.

De titel is uitstekend gekozen, en je zou deze vrij kunnen vertalen met 'Airborne vakmensen'. Door dit boek wordt een deel van de sluier opgelicht die hangt over de wat mysterieuze aanduiding 'REME'. Het is daardoor een 'must' voor iedereen die geïnteresseerd is in de Slag om Arnhem.

'With Spanners Descending' telt 134 pagina's en 40 foto's, en achter in het boek is een aantal bijlagen opgenomen. De prijs van deze Engelstalige publikatie bedraagt in het Verenigd Koninkrijk 9.99 pond. In het Airborne Museum in Oosterbeek is het verkrijgbaar voor f 32,50.

(Don A. Jacobs)

'Arnhem Venture'

Een van de militairen die, nadat hij eind september 1944 uit Arnhem in Engeland was teruggekeerd, de pen ter hand nam om zijn wederwaardigheden op te schrijven, was Ron Kent.

Sergeant Kent behoorde tot de 21st Independent Parachute Company; de eenheid die o.a. tot taak had de landings- en droppingszones te markeren, en die later deelnam aan de gevechten in Oosterbeek. Zijn in 1944 opgeschreven, gedetailleerde verslag is nu in een getypte vorm verkrijgbaar. Het telt 55 gefotokopieerde pagina's en is geïllustreerd met enkele foto's en kaarten. De uitgave is voorzien van een ringband en een plastic voorkaft.

'Arnhem Venture' kan worden besteld bij Derek Duncan, Heather Way, Lower Bourne, Farnham, GU109 3HG, Engeland. De prijs bedraagt in Groot-Brittannië zeven pond sterling; daarbuiten tien pond, inclusief verpakkings- en verzendkosten. Indien per cheque wordt betaald, moet deze worden uitgeschreven op naam van 'The Airborne Forces Charities'.

43rd (Wessex) Brigade en Association

In Ministry 46 vertelde Major Douglas Goddard MBE over zijn ervaringen als luitenant bij 112th (West Somerset Yeomanry) Field Regt. RA, een onderdeel van de 43rd (Wessex) Division, tijdens de Slag om

Arnhem. De divisie kwam tijdens elke belangrijke operatie in actie, vanaf de invasie in Normandië tot aan het eind van de gevechten in mei 1945. Tegen die tijd, toen deze eenheid het gebied rond Cuxhaven in Duitsland had bereikt, was een afstand van 800 mijl afgelegd. Het totale aantal verliezen sinds juni 1944 bedroeg 12000 man.

Op verzoek verschaftte de heer Goddard ons enige actuele gegevens.

In 1967 werd de divisie opgeheven, maar reeds 17 jaar later werd de naam nieuw leven ingeblazen: de 43rd (Wessex) Brigade werd opgericht, behorende tot de 3rd (UK) Division. De brigade heeft zoals veel militaire eenheden in het Verenigd Koninkrijk een territoriale indeling, en beslaat de districten Devon, Cornwall, Dorset, Somerset, Avon, Gloucestershire, Wiltshire (gedeeltelijk), de Channel Islands en de Scilly Islands. De onderdelen zijn: Royal Wessex Yeomanry, 4th Devon and Dorset, 6th Light Infantry, 243 (Wessex) Field Hospital RAMC, en 43rd (Wessex) Provost Unit. De brigade is gehuisvest in de Wyvern Barracks in Exeter.

De Wyvern (= tweepotige gevleugelde draak) werd van oudsher afgebeeld op de wapenschilden en vaandels van de koningen van Wessex, in vroegere tijden een koninkrijk in zuidwest Engeland (West Country). Sinds die tijd is deze mythische figuur het symbool van alle strijders en krijgslieden uit dit deel van het land. Het is dan ook logisch dat het militaire onderdeel dat de naam draagt van het oude koninkrijk, de Wyvern als symbool heeft.

De 43rd Wessex Association werd in vergelijking met andere, soortgelijke verenigingen pas zeer laat in de tijd opgericht, n.l. op 14 september 1995. Het ledenbestand, momenteel zo'n 300, wordt gevormd door zowel voormalige soldaten van de divisie als leden van de huidige brigade.

De belangrijkste doelstellingen zijn een band te bewerkstelligen tussen de vroegere divisie en de tegenwoordige brigade, ervoor te zorgen dat de geschiedenis, de memorabilia, en de tradities van de Wessex Division goet worden bewaard, en een veteranenorganisatie te zijn voor de degenen wier militaire onderdelen sinds de Tweede Wereldoorlog zijn opgeheven en voor wie geen clubs van oude kameraden bestaan.

Blik Omhoog II verschenen

Van het boek 'Blik Omhoog 1940-1945, Wolfheze en de Zuid-Veluwe in oorlogstijd' is de tweede band verschenen. De auteur, ons lid Cor Janse, heeft in 428 bladzijden de Slag om Arnhem in het gebied rond zijn voormalige woonplaats beschreven. Nooit eerder gepubliceerde gegevens en foto's over de geallieerde bombardementen op Deelen/Schaarsbergen, Ede, Oosterbeek, Wageningen en Wolfheze op 17 september 1944 vormen het neusje van de zalm.

De gloednieuwe publikatie is voor de prijs van f 44,- verkrijgbaar bij het Airborne Museum 'Hartenstein' en bij (boek)handelaren in de regio Arnhem. In de volgende Nieuwsbrief staat meer informatie over (de presentatie van) dit naslagwerk.